

การรายงานข่าวอาชญากรรม...พล็อตละครจากชีวิตจริง

CRIME REPORTING: DRAMA PLOT FROM REAL LIFE

รองศาสตราจารย์เอกธิดา เสริมทอง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: aekthida.sa@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การรายงานข่าวอาชญากรรมมีรูปแบบเชิงสืบสวนสอบสวนผู้สื่อข่าวจึงต้องเข้าถึงแหล่งข่าวที่เป็นต้นตอของเหตุการณ์เพื่อสืบหาข้อเท็จจริงและรายงานรายละเอียดของข่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตั้งแต่ต้นจนจบโดยมีจุดประสงค์เพียงเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากพอ และเพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่นกันกับการติดตามเรื่องราวในละครที่มีการเล่าชีวิตของตัวละครที่มาที่ไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบ ความเหมือนกันของการเล่าเรื่องของทั้งสองรูปแบบที่กล่าวข้างต้น ทำให้สังคมตั้งคำถามถึงรายละเอียดของการรายงานข่าวอาชญากรรมจะเป็นต้นแบบของการก่ออาชญากรรมในกรณีที่ผู้รับสารไม่มีวิจารณญาณในการรับสาร รวมถึงเหมือนเป็นการไม่ให้เกียรติกับผู้เสียหายและครอบครัวของผู้ที่ตกเป็นข่าวอีกด้วย ผู้สื่อข่าวอาชญากรรมจึงควรตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยการระมัดระวังการเผยแพร่ภาพ ระวังการใช้คำ และหลีกเลี่ยงการลงรายละเอียดของการถูกกระทำ เพื่อให้ผู้เสียหายได้มีพื้นที่กลับคืนสู่สังคมภายหลังจากที่เหตุการณ์ผ่านพ้น

คำสำคัญ : การรายงานข่าว อาชญากรรม พล็อต ละคร ชีวิตจริง

ABSTRACT

Crime reporting is investigative. Journalists must have access to the source of the event to investigate the facts. Full coverage of the news from the beginning to the end is intended for readers to understand the incident in order to be accurate and fair to all involved. This is like following the stories in the drama, with the story of the life of the characters involving in the event from start to finish. The similarity between the two types of narrative causes the society to raise the question as to whether or not the details of crime reporting can be a model of crime in case of the news consumers lacking critical judgement. It also seems not to honor the victims and their families. Crime reporters should be aware of the effects of the impacts by careful uses of illustrations and reporting words, and refraining from reporting full details of the crime in order to allow the crime victim to have space to return to society after the event is over.

KEYWORDS : News reporting, Crime, Plot, Drama, Real life

บทนำ

“เหยื่อถูกถุงพลาสติกคลุมหัวก่อนซ้อม และถูกบีบคอจนเสียชีวิตในรถยนต์ จากนั้นจึงถูกปล่อยศพออกเป็นสองท่อนด้วยเลื่อยธนู พอถึงกระดูกสันหลังก็ใช้มีดอีโต้สับให้ขาดเป็นสองท่อน” (ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2560; <http://www.thairath.co.th/content/98131>) รายละเอียดความโหดเหี้ยมของการฆาตกรรมถูกถ่ายทอดออกมาเป็นฉากๆ ไปพร้อมๆ กับภาพหน้าตาสะสวยตัวหญิงสาวฆาตกรจากกรณีเปรี๊ยะหั่นศพที่ตกเป็นข่าวบนหน้าสื่อแทบทุกสื่อ ความยาวของข่าวที่นำเสนอรายละเอียดยิบของรูปคดี และความถี่ในการนำเสนอ ก่อให้เกิดกระแส “เปรี๊ยะฟิวเวอร์” ทั้งเชิงบวก และเชิงลบมากมายในสื่อสังคมออนไลน์ ตามมาด้วยกระแสความห่วงใยเด็กและเยาวชนที่อาจสับสนในสภาพสังคมปัจจุบันที่ไม่อาจแยกแยะความดี ความชั่ว และความควรและความไม่ควร ตามต่อมาด้วยการกล่าวโทษสื่อมวลชนถึงการสื่อสารที่ไร้สติ ไร้จรรยาบรรณ มุ่งเพียงการขายข่าวเป็นที่ตั้ง ร้อนถึงกลุ่มนักแสดงที่ต่างออกมาใช้พื้นที่สื่อเตือนสติสังคม และนักวิชาการที่รวมตัวกันเสวนาเพื่อถอดบทเรียน และเสนอความเห็นด้านวิชาการต่อประเด็นการนำเสนอคดีฆาตกรรมหั่นศพอาพรางคดีนี้โดยมีคำถามต่อสื่อมวลชนว่า คุณค่าข่าวและมาตรฐานการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนในปัจจุบันยังคงมีอยู่หรือไม่

กับอีกเหตุการณ์หนึ่งในคดีฆาตกรรม ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) วัย 11 ขวบ “ลุงจ๊ะ ลุงจ๋า” เป็นสรรพนามที่เด็กหญิงปากแห้งเพดานโหว่ใช้เรียกฆาตกร สะท้อนความเป็นเด็กอัยาศยัติพูดจาไพเราะฉะฉาน กลับทำให้นายวิชัย เพื่อนพ่อเกิดอารมณ์ทางเพศพยายามออกอุบายล่อลวงไปข่มขืนและฆ่า ก็เป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งที่สื่อรายงานข่าวได้สะท้อนใจสังคมไม่น้อยเลย

สุรสิทธิ์ วิทยาธิรัฐ (2545) กล่าวว่า ข่าวอาชญากรรม (Crime News) ที่ดีต้องมีรูปแบบของการรายงานข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน (Investigative Reporting) หมายถึง การรายงานข่าวที่ผู้สื่อข่าวเข้าถึงแหล่งข่าวแรกที่เป็นต้นตอของเหตุการณ์ เพื่อขุดคุ้ยข้อเท็จจริงทั้งด้านลึกและด้านกว้าง ต้องให้รายละเอียดของข่าวสมบูรณ์ครบถ้วนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์และทราบรายละเอียดมากพอในการนำไปพิจารณาตัดสินใจถูกต้องและเป็นธรรม ในขณะที่ ปริณดา เรืองศักดิ์ (2554) กล่าวว่า ข่าวอาชญากรรมใช้การเล่าเรื่องอย่างมีขั้นตอน คือ มีการเริ่มเรื่อง

การพัฒนาเหตุการณ์ ขึ้นภาวะวิกฤติ ขึ้นภาวะคลี่คลาย และขึ้นตอนยุติเรื่องราวเมื่อได้อ่านจะเกิดความรู้สึกราวกับกำลังอ่านนวนิยายที่ประกอบไปด้วยตัวละครที่มีชีวิตจริง ในขณะที่ White (2002) เน้นย้ำว่าสิ่งที่ทำลายผู้สื่อข่าว คือ การถ่ายทอดอารมณ์ให้ถูกต้องตรงตามประเภทของข่าว กรณีของข่าวอาชญากรรมควรสื่อสารด้วยความเคารพ ให้เกียรติ จริ่งจัง และมุ่งไปที่สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมมากกว่ารายละเอียดการลงมือประกอบอาชญากรรม

การศึกษาแนวคิดเรื่องการละครและการเล่าเรื่อง รวมถึงการศึกษาความหมาย ความสำคัญของข่าวอาชญากรรม และการวิเคราะห์การเล่าเรื่องในข่าวอาชญากรรมในสื่อมวลชน เพื่อนำไปสู่บทสรุปอันเป็นแนวทางการสื่อข่าวอาชญากรรมสำหรับสื่อมวลชนไทยในบทความนี้ น่าจะเป็นการค้นลึกถึงข้อถกเถียงเรื่องการลงรายละเอียดของเหตุการณ์ในข่าวอาชญากรรมที่อาจก่อให้เกิดการเลียนแบบ รวมถึงการนำเสนอตราหน้าในข่าวราวกับเป็นละครได้ไม่มากนักน้อย อย่างไรก็ตามการรายงานข่าวอาชญากรรมก็ยังคงมีความสำคัญต่อสังคม เนื่องจากผลของอาชญากรรมจะพยายวนไปมองเห็นเหตุที่เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมที่สะท้อนความไม่ปกติสุข ความเหลื่อมล้ำ ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมที่ไม่อาจปฏิเสธได้ และสื่อมวลชนมีภารกิจในการนำเสนอเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ออกมาแก้ไขต่อไป

แนวคิดเรื่องการละคร และการเล่าเรื่องในละคร

ด้วยการสื่อข่าวอาชญากรรมมีแนวทางในการสื่อข่าวเป็นโครงเรื่อง และมีการกล่าวถึงบุคคลในข่าวคล้ายๆ กับตัวละครในนวนิยาย White (2002) เรียกลักษณะดังกล่าวว่าการให้สีสัน (Color) ในข่าว ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ผู้สื่อข่าวสังเกตหรือการใส่ใจในรายละเอียดปลีกย่อยของเหตุการณ์ ดังนั้นการเลือก สรรค่า หรือข้อมูล ควรทำด้วยความระมัดระวัง เพราะอาจไม่ได้ช่วยให้การสื่อสารข่าวดูสร้างสรรค์ แต่อาจดูเป็นการทำลายได้ ความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้สึก และอารมณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ลงไปในช่วงจึงเป็นสิ่งที่ผู้สื่อข่าวควรตระหนัก ในส่วนของโครงสร้างเรื่องราวที่มีความคล้ายกับละครนั้น (อริสโตเติลอ้างถึงใน William and Bywater, 1984) กล่าวถึงองค์ประกอบโครงสร้างเรื่องราวของ

ละครโศกนาฏกรรมว่ากำเนิดมาจาก 6 ส่วน (The Six Parts of Tragedy) ดังต่อไปนี้

1. Plot (โครงเรื่อง) หมายถึงเหตุการณ์ที่นำมาร้อยเรียงกัน เป็นวิธีการนำเสนอเหตุการณ์สู่ผู้ชม ถือเป็นสิ่งสำคัญแรกของละครประกอบด้วย ตอนเริ่มต้น (The Beginning) ตอนเข้มข้น (Intensive Moment) ความเกี่ยวเนื่องของสาเหตุและผล (Cause and Effect Chain) ตอนกลาง (The Middle) และจุดสูงสุดของเหตุการณ์ (Climax) ตอนจบ (The End) และจุดคลี่คลายเรื่อง (Resolution)

2. Character & Characterization (ตัวละครและการออกแบบตัวละคร) ตัวละครคือผู้กระทำและผู้ได้รับผลของการกระทำ การวางลักษณะนิสัยของตัวละคร (Characterization) นั้นควรเปลี่ยนแปลงจากนิสัยเดิมที่ตัวละครเป็นพัฒนาไปตามเหตุการณ์ที่มากกระทบกับชีวิตของตัวละครนั้นๆ สามารถสร้างความสงสาร และความหวาดกลัวให้กับผู้ชมได้ นอกจากนี้ลักษณะของตัวละครที่มักคุ้นเคยคือ

2.1 Typed Character คือ ตัวละครที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่เรียนรู้ ไม่มีการพัฒนา ตัวละครประเภทนี้จะเป็นภาพจำ ดีก็ดีใจหาย เลวก็เลวสุดโต่ง เหมาะกับละครสำหรับเด็กๆ หรือเรื่องแนวสอบสวน

2.2 Well-Rounded Character คือ ตัวละครที่มีทั้งส่วนที่ดีและข้อบกพร่องในตัวเอง มีความคล้ายและใกล้เคียงกับมนุษย์จริงๆ ไม่อาจตัดสินได้ว่าใครเป็นคนดีหรือคนเลว การออกแบบตัวละครประเภทนี้เป็นที่นิยมในการเขียนบทละคร

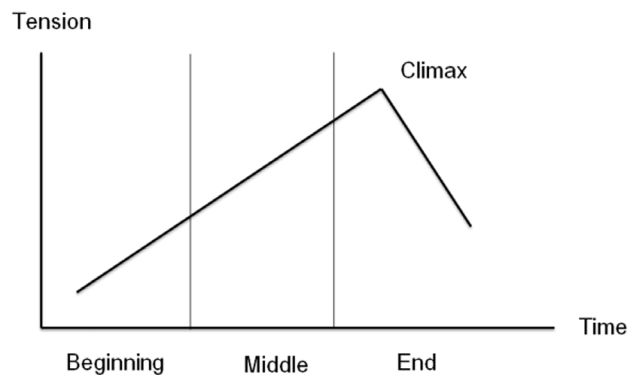
3. Thought (ความคิด) คือ แก่นของเรื่อง (Theme) จุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อกับผู้ชม จนอาจจะกล่าวได้ว่าถ้าผู้ชมรับรู้เรื่องราว (Story) ของละครแต่ไม่สามารถรับรู้ความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อแล้วก็ถือว่าเป็นความล้มเหลวของละคร

4. Diction (ภาษา) คือ สื่อที่ถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของตัวละคร สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นร้อยกรองหรือร้อยแก้วก็ได้

5. Song (เสียง) ไม่ได้หมายถึงบทเพลงเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงคือเสียงที่เกิดขึ้นในละคร และบนเวที รวมถึงการใช้เสียงสูงต่ำ สำเนียง ความเจียบจนไปถึงดนตรีประกอบและเสียง Effect ฯลฯ อีกด้วย

6. Spectacle (ภาพ) หมายถึงไปถึงทุกสิ่งที่คนดูได้เห็นได้บนเวที ครอบคลุมตั้งแต่ ฉาก แสง เครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า เครื่องประกอบฉาก รวมไปถึงท่าทางและสิ่งที่นักแสดงทำ

ในส่วนของการเล่าเรื่องในละคร (Narrative) รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม (2558) อธิบายการเล่าเรื่องในเชิงวรรณกรรมว่าหมายถึงการเล่าเหตุการณ์ที่เรียงร้อยกันเหมือนโซ่ ที่มีการกระทำเชื่อมโยงเข้าด้วยกันและมีตัวละครต่างๆ อยุ่รายรอบภายในเรื่อง แนวคิดการเล่าเรื่องที่เป็นพื้นฐานของละครทุกประเภทตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน คือ การเล่าเรื่องของอริสโตเติล สามารถแสดงได้เป็นกราฟดังนี้

ภาพที่ 1 แผนผังกราฟจากแนวความคิดโครงสร้างการเล่าเรื่องของอริสโตเติล (รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2558)

จากภาพที่ 1 เส้นแนวนอนหมายถึงเส้นแสดงระยะเวลา (Time) ตั้งแต่เหตุการณ์เริ่มต้นขึ้นและดำเนินต่อเนื่องไปจนกระทั่งเหตุการณ์สิ้นสุดลง ส่วนเส้นแนวตั้งหมายถึงเส้นแสดงระดับความตึงเครียด (Tension) ของเหตุการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงที่บีบรัดเหตุการณ์และตัวละครที่เพิ่มมากขึ้น มีความสัมพันธ์กับเวลาที่ดำเนินไป ส่วนที่สูงที่สุดของเส้นแสดงระดับความตึงเครียดเรียกว่าจุดไคลแมกซ์ (Climax) เป็นระดับที่เกิดความวิกฤติของเหตุการณ์ ความรุนแรง เรื่องราว และตัวละครถูกบีบคั้นขึ้นสูงสุด เป็นต้องตัดสินใจกระทำบางสิ่งบางอย่าง เพื่อนำไปสู่ผลลงซึ่งทิศทางการคลี่คลายเรื่อง ดังจะเห็นว่ากราฟเริ่มตกลงแสดงถึงเหตุการณ์ไคล่ระดับความตึงเครียดลง ปัญหาเริ่มคลี่คลาย นอกจากนี้การเล่าเรื่องราวของละครยังแบ่งเป็น การเล่าเรื่อง

แบบเรียงลำดับเหตุการณ์ (Linear Narrative) หมายถึง การเล่าเรื่องราวโดยทั่วไปที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นตามลำดับเวลา เป็นการเล่าแบบตรงไปตรงมา ตามเหตุและผล แบ่งเป็นตอนเริ่มต้น (Beginning) ตอนกลาง (Middle) และตอนจบ (End) การเล่าเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์มีความสัมพันธ์กับเวลา และช่วยให้ผู้ชมติดตามเรื่องราว และเกิดการรับรู้ได้ง่าย และการเล่าเรื่องแบบไม่เรียงลำดับเหตุการณ์ (Nonlinear Narrative) เป็นการเล่าเรื่องที่ขยักย้อน ไม่ตรงไปตรงมาไม่เรียงลำดับเวลา และเหตุการณ์ ไม่สัมพันธ์กันระหว่างฉากต่อฉาก ทำให้เห็นมิติในการเล่าเรื่องแบบใหม่ๆ วิธีการเล่าเรื่องในลักษณะนี้ในละครที่นิยมใช้มากที่สุด คือ การรำลึกอดีตของตัวละคร หรือการย้อนอดีต (Flashback) เป็นการเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมาเล่าแทรกกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน เพื่อขยายเรื่องราวนั้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น หรืออีกวิธีการหนึ่ง คือ การใช้การคาดการณ์ในอนาคต (Flash Forward) เป็นการเล่าข้ามเรื่องราวในปัจจุบันไปสู่เหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น และกลับมาสู่เหตุการณ์ในปัจจุบันอีกครั้ง (รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2558) ด้วยการละครที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอความบันเทิง รูปแบบการเล่าเรื่องที่หลากหลายเพื่อสร้างความน่าสนใจ ไม่ซ้ำแบบละครเรื่องอื่นและไม่ให้ผู้ชมจับทางได้การเล่าเรื่องได้ คือ การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละคร (Narrative Point of View) หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวไปสู่ผู้ชมว่าโดยผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครในเรื่องเป็นการเล่าเรื่องราวผ่านความคิดของตัวละคร แบ่งออกเป็น

1. การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 1 (First Person) เป็นตัวละครในเรื่อง ถือเป็นมุมมองที่นิยมใช้กันมากที่สุด ในการติดตามชมผู้ชมจะมองเห็นเหตุการณ์ ได้ยินเสียง ได้สัมผัส เสมือนผู้ชมคือตัวละครในเรื่อง ดังนั้นจึงจะไม่สามารถมองเห็นตัวเองได้เลย (นอกจากมองตัวเองผ่านกระจก) ลักษณะของมุมมองชนิดนี้ เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างสายตาต่อสายตา (Eye-to-Eye Relationship) มุมแทนสายตา หรือมุมมองแทนสายตา (Subjective Camera Angle) ของตัวละคร
2. การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 3 (Third Person) หรือมุมมองแบบเป็นกลางเป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองของคนภายนอกเข้ามาที่เรื่องคล้ายกับมุมมองเฝ้าดูเหตุการณ์ (Objective Camera Angle) ผู้ชมจะอยู่หลังกล้องโดยเห็นเรื่องราวผ่านสายตาของตาก้อง หรือบางทีเป็นการถ่ายโดย

นักแสดงไม่รู้ตัว อาจเรียกว่า การแอบถ่าย (Candid Camera) ก็ได้ อย่างไรก็ตามการเล่าเรื่องในละครส่วนใหญ่นิยมใช้การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 1 และมุมมองของบุคคลที่ 3 สลับกัน การที่ผู้ชมถูกดึงเข้าไปมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ราวกับเป็นตัวละครจะช่วยให้เกิดอารมณ์ร่วม อารมณ์ร่วม ความตื่นเต้น และกระวนกระวายใจ

ความหมาย ความสำคัญของข่าวอาชญากรรม

ข่าวอาชญากรรมหมายถึงข่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิดทางคดีอาญา ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดต่อทรัพย์ การสื่อข่าวอาชญากรรมเกี่ยวข้องกับบุคคลสี่ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้สืบค้นหาความจริงได้แก่ ตำรวจ ศาล ผู้พิพากษา ทนายความ ฝ่ายสองเรียกว่าผู้กระทำความผิดเช่น ผู้ต้องหา และผู้ถูกกล่าวหา ฝ่ายต่อมาเรียกว่าผู้เห็นเหตุการณ์ เช่นพยาน และฝ่ายสุดท้ายคือ ผู้เสียหาย หรือผู้ถูกกระทำ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545) กล่าวว่า ข่าวอาชญากรรมเดิมทีถูกเรียกว่าข่าวโรงพัก อาจเนื่องด้วยเมื่อเกิดเหตุการณ์ความผิดเกิดขึ้น ไม่สามารถจบเหตุได้แค่เพียงในสถานที่เกิดเหตุ หากแต่ต้องเข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวน โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่หนึ่งที่สถานีตำรวจนั่นเอง

ในแง่ของคุณค่าของข่าว (News Values) ข่าวอาชญากรรมมีคุณค่าในเชิงการดึงดูดความสนใจของมนุษย์ (Human Interest) หากพิจารณากลับไปตีความหมายของข่าวอาชญากรรมพบว่ามียอดประกอบต่างๆ ซ่อนอยู่ในความเป็นข่าว เช่น ผลกระทบ (Consequence) ความมีเงื่อนงำ (Suspense) ความขัดแย้ง (Conflict) เพศ (Sex and Scandal) และความแปลก (Oddity) สิ่งต่างๆ เหล่านี้จึงมีผลให้ข่าวอาชญากรรมแม้จะเป็นข่าวในเชิงลบ แต่มีคุณค่าในเชิงบวกต่อสังคม ดังนี้

1. การตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของคนในสังคม มีบทบาทในการสะท้อน หรือรายงานความไม่ปกติ ความเหลื่อมล้ำ ความไม่ทั่วถึง ความอยุติธรรมของคนในสังคม
2. การนำเสนอข่าวอาชญากรรมผ่านสื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแก้ไขปัญหา เป็นจุดเริ่มของการรณรงค์การปลูกจิตสำนึกของคนในสังคมเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา

ต่างๆ ร่วมกัน

3. ข้อมูลเชิงจำนวนของข่าวอาชญากรรมเป็นตัวชี้วัดที่ชัดเจนว่าสังคมเกิดปัญหา และผู้ที่เกี่ยวข้องควรต้องเข้ามาแก้ไข

4. ความโหดร้ายของคดีอาชญากรรมแต่ละคดีที่สยองขวัญ สั่นสะเทือนความรู้สึก หรือทวีความรุนแรงกว่าที่ผ่านมา เป็นตัวชี้วัดว่าคนในสังคมขาดคุณธรรม และได้รับแรงกดดันจนหาทางออกไม่ได้

5. การรายงานข่าวอาชญากรรมเป็นสิ่งกระตุ้นเตือนใจผู้รับสารในการระมัดระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง ผ่านตัวอย่างเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคม

6. ข่าวอาชญากรรมส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกฎหมายได้ทบทวนช่องโหว่ของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดความเป็นธรรมแก่คนในสังคม กองสารนิเทศตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) เผยแพร่รายงานการรวบรวมข้อมูลสถานภาพอาชญากรรมคดีอาญา 4 กลุ่ม เป็นข้อมูลสถิติอาชญากรรมในรอบ 12 เดือนของปีงบประมาณ 2559 สรุปผลการวิเคราะห์และนำเสนอถึงแนวโน้มของอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นพบว่าสถิติอาชญากรรมปี 2559 รับแจ้งลดลง 4 กลุ่มได้แก่ (1) ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ (2) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (3) ความผิดพิเศษ (4) คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย อย่างไรก็ตามสำหรับการคาดการณ์ในปี 2560 ที่เศรษฐกิจมีแนวโน้มดีลงก็คาดการณ์เช่นกันว่าคดีลักทรัพย์ชิงทรัพย์ฉ้อโกงมีแนวโน้มจะพุ่งสูงขึ้น ข่าวอาชญากรรมทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนสังคม แต่ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นตะเกียงให้แสงสว่างแก่สังคมในอีกทางหนึ่งเช่นกัน (ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2559; <http://www.matichon.co.th/news/33708>)

การเล่าเรื่องในข่าวอาชญากรรม

ข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ ถูกจัดเป็นจำเลยของสังคมในการนำเสนอเนื้อหาข่าวอาชญากรรมตามแนวคิดวาทศิลป์ในข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (Popular Newspaper) หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเน้นการเสนอข่าวประเภทเร้าอารมณ์ (Sensational) หรือข่าวเบา (Soft News) เช่น ข่าวอาชญากรรม

ข่าวภัยพิบัติต่างๆ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเพศข่าวบุคคลข่าวอุบัติเหตุข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง ข่าวแปลกประหลาด ข่าวในแวดวงสังคม ข่าวความขัดแย้ง และความรุนแรงต่างๆ เป็นต้น ข่าวเหล่านี้เป็นข่าวที่คนทั่วไปให้ความสนใจเพราะมีผลตอบสนองทางอารมณ์ของคนส่วนใหญ่ในสังคม จึงเหมาะกับผู้อ่านทุกระดับชั้น ลักษณะการเสนอเนื้อหาสาระประเภทนี้เต็มไปด้วยถ้อยคำที่หวือหวาอาจดูเกินจริง กระตุ้นอารมณ์ของผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้วิธีการดึงดูดความสนใจโดยการพาดหัวข่าวตัวโตๆ มีรูปภาพประกอบข่าว ใช้การเขียนที่เต็มไปด้วยสีสัน จินตนาการ และมักจะใช้ภาษาแบบสร้างภาพพจน์ (เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน, 2556)

สำหรับกรณีการนำเสนอเนื้อหาข่าวอาชญากรรมตามแนวคิดวาทศิลป์ในข่าว พบว่ามีทั้งในแง่มุมการมีแก่นเรื่องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางโครงเรื่องจัดวางไว้ในหัวข่าว การกล่าวถึงบุคคลในข่าวคล้ายๆ กับตัวละครในนวนิยาย การกล่าวถึงบทสนทนา การกล่าวถึงมุมมองในการเล่า การเขียนอธิบายฉากและบรรยากาศในเหตุการณ์ได้อย่างมีอรรถรส การอธิบายการกระทำตามลำดับขั้นตอน การใช้ถ้อยคำที่มุ่งเน้นให้ภาพพจน์เร้า อารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านดังนั้นการอ่านข่าวจึงไม่ต่างจากการติดตามอ่านนวนิยายเรื่องหนึ่ง บุญชัย ศรีประทีป (2543) ตั้งข้อสังเกตว่าอาจด้วยเพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีการแข่งขันกับสื่อมวลชนแขนงอื่นๆ จึงต้องแสวงหาเอกลักษณ์ในการรายงานข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้หนังสือพิมพ์รายวันปัจจุบันมีแนวโน้มในการรายงานข่าวแบบนี้เพิ่มขึ้นประกอบกับการรายงานข่าวอาชญากรรมในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่หนังสือพิมพ์สามารถรายงานข่าวได้ เพื่อให้เห็นตัวอย่างชัดเจนขึ้นจะขอยกการนำเสนอข่าวอาชญากรรมที่กระทำต่อชีวิต และร่างกายของบุคคลในชั้นอุกฉกรรจ์ (Violent Person Crime) เป็นกรณีศึกษาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อมาเปรียบเทียบการเสนอข่าวกับแนวคิดเรื่องการละคร และการเล่าเรื่อง ในกรณีศึกษาข่าวฆาตกรรม ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) วัย 11 ขวบ ดังนี้

ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) วัย 11 ขวบนักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนแห่งหนึ่งในตำบลปลวกแดงถูกพบกลายเป็นศพ บริเวณพงหญ้าไร่มันสำปะหลังสภาพศพเปลือยกายสร้างความสะเทือนใจต่อสังคม ด้วยผู้ที่รู้จักเด็กหญิงให้การว่าเด็กหญิงเป็นโรค

ปากแหงเพดานโหว่ เป็นเด็กอัยาศัยดี ช่างเจรจา พูดจาไพเราะ ฉะฉาน จากการนำสืบคดีพนักงานสอบสวน สภ.ปลวกแดง จังหวัดระยอง เรียกผู้ต้องสงสัยนายวิชัย โชติเสนา อายุ 57 ปี ช่างก่อสร้างทำงานอยู่ที่เดียวกับนายพงษ์ (นามสมมติ) พ่อของ ด.ญ.น้อย ซึ่งมีผู้พบเห็นว่าเป็นผู้ขี่จักรยานยนต์มารับ ด.ญ.น้อย หลังจากเลิกเรียนตำรวจตามตัวนายวิชัยมาสอบถาม แต่นายวิชัยให้การปฏิเสธ ตำรวจพบพิกัดจึงคุมตัวไว้เค้นสอบปากคำ กระทั่ง ภายหลังตำรวจใช้กลยุทธ์เด็ดเปิดเพลงธรณีกรรแสง กล่อมจน ผู้ต้องสงสัยใจอ่อนยอมเปิดปากสารภาพว่าลวงฆ่าเด็กหญิงวัย 11 ขวบอย่างทารุณโหดร้าย พร้อมสารภาพว่าคุ้นเคยกันดีในฐานะเพื่อนร่วมงานของพ่อเด็กหญิง เคยได้รับการไหว้วานให้ มารับส่งเด็กหญิงเป็นประจำ นายวิชัยสารภาพว่าตอนเย็นวันที่ เกิดเหตุหลังจากรับตัวเด็กพานั่งซ้อนท้ายจักรยานยนต์ออกจาก โรงเรียน ระหว่างทางหนูน้อยเผลอปากเรียกตนว่า “ลุงจ๊ะ ลุงจ๋า” ทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศออกอุบายหลอกเด็กว่าจะพาไปหาพ่อ ระหว่างทางเด็กยังเรียกผู้ต้องหาด้วยความฉ้อฉลยิ่งกระตุ้น ความต้องการของผู้ต้องหามากขึ้น จึงซัดกระแวนไปเรื่อยๆ เพื่อหาที่เปลี่ยวลวงมือข่มขืน กระทั่งมาเจอจุดปลอดภัยเป็นไร่มัน สำปะหลัง จึงดึงตัวเด็กลงจากรถแล้วจับกดลงกับพื้น ปรากฏว่า เด็กดิ้นและร้องเสียงดัง ประกอบกับอวัยวะเพศของผู้ต้องหาไม่ แข็งตัว ทำให้ไม่หอบีบคอดีกอย่างแรงและใช้นิ้วมือลวงละเมิด ทางเพศเด็กหญิง พร้อมช่วยตัวเองจนสำเร็จความใคร่ 1 ครั้ง แต่เด็กยังดิ้นไม่หยุดเลยอุ้มตัวไปโยนทิ้งที่ลำรางและจับกดน้ำ จนแน่นิ่งไป จากนั้นนำเสื้อผ้าเด็กใส่กระเป๋านักเรียนโยนลงน้ำไป ก่อนขี่จักรยานยนต์กลับบ้านทำตัวปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น หลังถูกตำรวจรวบตัวมาสอบสวนอย่างหนัก จำต้องยอมรับ สารภาพเพราะจำนนต่อหลักฐาน ปรากฏว่ามีชาวบ้านหลายร้อย คนมามุ่งดูโฉมหน้าฆาตกรเหี้ยมร้ายนี้ พร้อมตะโกนด่าสาปแช่ง ด่าทอและพยายามบุกเข้าประชิดตัว ทำให้ตำรวจต้องคุ้มกัน อย่างแน่นหนา เบื้องต้นตำรวจยังไม่ได้แจ้งข้อหานายวิชัย โดยต้องนำศพผู้ตายส่งไปให้แพทย์นิติเวช โรงพยาบาลตำรวจ เพื่อตรวจพิสูจน์หาสาเหตุการตายที่แน่ชัดอีกครั้ง และตรวจหา ร่องรอยว่าถูกขืนใจหรือไม่ ส่วนนายวิชัยผู้ต้องสงสัยคุมตัวไว้ สอบสวน ก่อนขอหมายจับจากศาลจังหวัดระยองจับกุมตัวต่อไป (ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2560; <http://www.thairath.co.th/content/98131>)

จากข่าวดังกล่าวเมื่อพิจารณาร่วมกับแผนผังกราฟ จากแนวความคิดโครงสร้างการเล่าเรื่องของอริสโตเติลพบว่า Plot ของเรื่องสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนดังนี้

ตอนเริ่มต้น (Beginning) ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) วัย 11 ขวบนักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนแห่งหนึ่งในตำบลปลวกแดง ถูกพบกลายเป็นศพ บริเวณพงหญ้าไร่มันสำปะหลัง สภาพศพ เปลือยกาย

ตอนกลาง (Middle) ของเรื่อง คือ เมื่อพนักงานสอบสวน สภ.ปลวกแดง จ.ระยองเรียกผู้ต้องสงสัยหา นายวิชัย โชติเสนา อายุ 57 ปี ช่างก่อสร้างทำงานอยู่ที่เดียวกับนายพงษ์ (นามสมมติ) พ่อของ ด.ญ.น้อย เนื่องจากมีผู้พบเห็นว่าเป็นผู้ขี่จักรยานยนต์มารับ ด.ญ.น้อย หลังจากเลิกเรียน ตำรวจ ตามตัวนายวิชัยมาสอบถาม แต่นายวิชัยยังปากแข็งให้การปฏิเสธ เหมือนเดิมว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตำรวจพบพิกัดจึงคุมตัวไว้เค้น สอบปากคำ

ตอนจบ (End) คือ ผู้ต้องหาต้องยอมรับสารภาพโดย จุดสูงสุดของเหตุการณ์อยู่ตอนที่ตำรวจใช้กลยุทธ์เด็ดเปิดเพลง ธรณีกรรแสง กล่อมจนผู้ต้องสงสัยใจอ่อนยอมเปิดปากสารภาพ ลวงฆ่าเด็กหญิงวัย 11 ขวบอย่างทารุณโหดร้าย พร้อมกับ สารภาพหมดเปลือกเพราะจำนนต่อหลักฐาน และจุดคลี่คลาย เรื่องคือ ตำรวจยังไม่ได้แจ้งข้อหานายวิชัย เบื้องต้นนำศพ ผู้ตายส่งไปให้แพทย์นิติเวช โรงพยาบาลตำรวจ ตรวจพิสูจน์หา สาเหตุการตายที่แน่ชัดอีกครั้ง และตรวจหาร่องรอย ว่าถูกขืนใจ หรือไม่ ส่วนนายวิชัยผู้ต้องสงสัยคุมตัวไว้สอบสวน ก่อนขอ หมายจับจากศาลจังหวัดระยองจับกุมตัวต่อไป

สำหรับองค์ประกอบโครงสร้างเรื่องราวของละคร โศกนาฏกรรม 6 ส่วน พบว่าในข่าวสามารถถอดโครงสร้าง ในส่วนต่างๆ ได้ดังนี้

Character & Characterization ตัวละคร ผู้กระทำ คือ นายวิชัย โชติเสนา อายุ 57 ปี ช่างก่อสร้างทำงานอยู่ที่ เดียวกับนายพงษ์ (นามสมมติ) พ่อของ ด.ญ.น้อย และผู้ได้รับ ผลของการกระทำคือ ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) วัย 11 ขวบ นักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนแห่งหนึ่งในตำบลปลวกแดง เด็กหญิง เป็นโรคปากแหงเพดานโหว่ เป็นเด็กอัยาศัยดี ช่างเจรจา พูดจาไพเราะฉะฉาน ทั้งนี้ตัวละครที่เป็น Typed Character คือ ด.ญ.น้อย และ Well-Rounded Character คือ

นายวิชัย โชติเสนา ตัวละครรองได้แก่ นายพงษ์ พ่อของ ด.ญ.น้อย
เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานสอบสวน สก.ปลวกแดง จ.ระยอง
และเพื่อนบ้าน บุคคลผู้ที่รู้จัก ด.ญ.น้อย

Thought & Theme ของเรื่อง คือ ผู้ใดที่กระทำความผิดย่อมได้รับบทลงโทษ

Diction คือ เรื่องดังกล่าวถูกถ่ายทอดออกมาเป็นร้อยแก้ว ในลักษณะการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ในระหว่างที่เล่า ทำให้ผู้อ่านจินตนาการไปพร้อมๆ กับการบรรยายเหตุการณ์ให้เกิดความตื่นเต้น เร้าใจ สงสาร หดหู่ สังเวช โศร และเกลียด ใช้วิธีการเล่าเรื่องอย่างตรงไปตรงมา ช่วยให้ผู้อ่านตามและปะติดปะต่อเหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง การเขียนข่าวดังกล่าวไม่มีการสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกของผู้สื่อข่าวลงไป ในข่าวจึงถือว่าไม่มีการชี้นำความคิดความรู้สึกของผู้อ่านแต่อย่างใด รวมไปถึงคำสรรพนามที่ในข่าวใช้เรียกนายวิชัยและ ด.ญ.น้อย นอกเหนือจากชื่อตัวเช่นนายวิชัยถูกเรียกในข่าวว่า ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา ฆาตกรเห็น ไอ้เหี้ย หรือคนร้าย ส่วน ด.ญ.น้อยไม่ถูกเปิดเผยนาม แต่ถูกเรียกในข่าวว่า ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) หรือเด็กหญิง นอกจากนี้ในข่าวดังกล่าวยังชี้ประเด็นของการที่ ด.ญ.น้อย ถูกล่อลวงไปฆาตกรรมมาจากเป็นเด็กอัยยัคชยิต ช่างเจรจา พุดจาไฟเราะ ฉะฉาน ระหว่างทางหนูน้อยเอ๋ยปากเรียกตน ว่า “ลุงจ๊ะ ลุงจ๋า” ทำให้คนร้ายเกิดอารมณ์ทางเพศอันเป็นสาเหตุนำมาสู่การล่อลวงไปฆาตกรรมดังกล่าว

Song คือ เสียงชาวบ้านหลายร้อยคนมาฆ้องโหม่งหน้า ฆาตกรเห็น พร้อมตะโกนด่าสาปแช่งด่าทอรวมไปถึง เสียงเพลง ธรณีกรรแสง ที่ตำรวจเปิดกล่อมจนผู้ต้องสงสัยใจอ่อนยอมเปิดปากสารภาพว่าลวงฆ่าเด็กหญิงวัย 11 ขวบ

Spectacle หมายถึงไปถึง สถานที่เกิดเหตุ มี 4 สถานที่ ได้แก่ สก.ปลวกแดง โรงเรียน สระน้ำวัดบ้านคลองกร้า พงษ์ไธม์สำปะหลัง

เครื่องแต่งกาย ได้แก่ เสื้อผ้าชุดนักเรียนของเด็กหญิง และเสื้อผ้าของผู้ต้องสงสัยขณะเกิดเหตุ

เครื่องประกอบฉาก ประกอบด้วย รถจักรยานยนต์ กระเป๋านักเรียน วิทยุแท็บ

ท่าทางและสิ่งที่กระทำ เด็กหญิงซ่อนท้ายจักรยานยนต์ของนายวิชัย นายวิชัยขี่รถตระเวนไปเรื่อยๆ เพื่อหาที่เปลี่ยน

ลงมือข่มขืน นายวิชัยจับเด็กหญิงกดลงกับพื้น เด็กตื่น และร้องเสียงดัง นายวิชัยโมโหบีบคอเด็กอย่างแรง นายวิชัยใช้นิ้วมือลวงละเมิดทางเพศ นายวิชัยสำเร็จความใคร่ตนเอง 1 ครั้ง เด็กหญิงตื่นไม่หยุด นายวิชัยอุ้มตัวเด็กหญิงไปโยนทิ้งที่ลำราง นายวิชัยจับเด็กหญิงกดน้ำจนแน่นิ่งไป นายวิชัยนำเสื้อผ้าเด็กใส่กระเป๋านักเรียนและโยนลงน้ำไปด้วยกันนายวิชัยขี่จักรยานยนต์กลับบ้าน นายวิชัยทำตัวปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น นายพงษ์เข้าแจ้งความกรณีเด็กหญิงหายตัวไป นายวิชัยถูกเชิญตัวมาสอบสวน ตำรวจเปิดเพลงธรณีกรรแสงกล่อมนายวิชัย และนายวิชัยยอมรับสารภาพ

ในส่วนของการเล่าเรื่องราวของข่าวถือเป็นการเล่าเรื่องแบบไม่เรียงลำดับเหตุการณ์(Nonlinear Narrative)โดยนำเสนอเรื่องเป็นการเล่าย้อนไปในอดีต ไม่เรียงลำดับเวลา และเหตุการณ์ การเล่าเรื่องในข่าวดังกล่าวเป็นลักษณะที่นิยมใช้มากที่สุด ในละคร กล่าวคือ ข่าวนำเสนอการรำลึกอดีต หรือการย้อนอดีต (Flashback) ของคนร้ายในช่วงตอนเหตุการณ์ล่อลวง และฆาตกรรม ด.ญ. น้อย ที่เกิดขึ้นในอดีตมาเล่าแทรกกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงกล่าวถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไปในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ในลักษณะของการเล่าเรื่องจากมุมมองของตัวละครในข่าวที่เป็นกรณีศึกษาพบว่าเป็นการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 1 (First Person) ซึ่งเป็นตัวละครในเรื่อง ซึ่งถือเป็นมุมมองที่นิยมใช้กันมากที่สุดในละคร และในข่าวการเล่าเรื่องในมุมมองดังกล่าวทำให้ผู้ชมจะมองเห็นเหตุการณ์ได้ยินเสียง ได้สัมผัส สัมผัสเหมือนตนเป็นตัวละครในเรื่อง และยังพบว่ามีการรายงานข่าวโดยใช้การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 3 (Third Person) เป็นการเล่าเรื่องผ่านมุมมองจากภายนอกเข้ามาที่เรื่องเช่น การจับกุมตัวของตำรวจ ไม่เชื่อถือในการให้ปากคำครั้งแรกของนายวิชัย และการตะโกนด่าสาปแช่งนายวิชัยในขณะที่ถูกจับกุมตัว การเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองของบุคคลที่ 1 และมุมมองของบุคคลที่ 3 สลับกัน เป็นการเล่าเรื่องที่ละครส่วนใหญ่นิยมใช้ เพื่อดึงผู้ชมมีส่วนร่วมไปกับเหตุการณ์ราวกับเป็นส่วนหนึ่งในเหตุการณ์ จะช่วยให้เกิดอารมณ์ส อารมณ์ร่วม ความตื่นเต้น และกระวนกระวายใจร่วมไปกับเหตุการณ์ด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญชัย ศรีประทีป (2543) ที่วิเคราะห์ข่าวอาชญากรรมได้ว่ามีแนวโน้มในการนำเสนอตามแนวคิดวาทศิลป์ในข่าว มีแก่นของหัวข่าว

นำมาใช้เป็นแนวทางในการวางโครงเรื่อง การกล่าวถึงบุคคลในข่าวคล้ายกับตัวละครในนวนิยาย การกล่าวถึงบทสนทนา การกล่าวถึงมุมมองในการเล่า รวมถึงการเขียนถึงฉากและบรรยากาศในเหตุการณ์ได้อย่างมีอรรถรส ดังนั้นการอ่านข่าวก็เหมือนการอ่านนวนิยายเรื่องหนึ่ง รวมทั้งการใช้ถ้อยคำที่มุ่งเน้นให้ภาพพจน์เร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านด้วย

ในส่วนของพฤติกรรมกระทำความผิดของคนร้ายตามที่ตกเป็นข่าว พบว่ามีความสอดคล้องกันหลายประการกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2545) ที่พบว่าการเกิดอาชญากรรมทางเพศ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้จักสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างอาชญากรและเหยื่อ เหยื่อกับผู้กระทำความผิดทางเพศส่วนใหญ่จะรู้จักกันมาก่อน และมีความสัมพันธ์กันในฐานะใดฐานะหนึ่ง คือ เป็นเพื่อน เพื่อนบ้าน หรือคนรู้จักกันมากกว่าข่มขืนเหยื่อที่ไม่รู้จักกันมาก่อน นอกจากนี้อาชญากรรมทางเพศส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยไม่ได้เตรียมการมาก่อน กล่าวคือการข่มขืนอาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจโดยฉับพลันของคนร้าย ประกอบกับโอกาสเอื้ออำนวย ช่วงเวลาเหมาะสม และสถานที่เหมาะสมเป็นสำคัญ ซึ่งอริสรา โพธิ์สิทธิ์ (2560) รวบรวมลักษณะพฤติกรรมกระทำความผิดจากข่าวสารในลักษณะดังกล่าวที่พบเห็นเป็น Plot ละคร และรวมถึงภาพยนตร์หลายเรื่องในประเทศไทย เช่น บุญเพ็งหีบเหล็ก ชิอุย นวลฉวี คีนบาปพรหมพิราม เซอร์แอน ฆ่าโบกปูน ฆ่ายัดกล่อง และศยามล เป็นต้น (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มิถุนายน 2560; <http://www.tsood.com/contents/167521>)

บทสรุป : แนวทางการสื่อข่าวอาชญากรรม

ด้วยวัตถุประสงค์ของบทความนี้เพื่อให้แนวทางในการสื่อสารข่าวอาชญากรรมอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ผู้ผ่านพ้นอาชญากรรมต้องสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ ภายหลังจากเหตุการณ์อาชญากรรมผ่านพ้นไปแล้วได้จึงจำแนกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านองค์กรสื่อควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการรายงานข่าว เช่น การพาดหัวข่าวและการโปรย ต้องไม่ใช่คำเกินจากข้อเท็จจริง ไม่เสนอข่าวหรือภาพด้วยอคติ ความลำเอียงที่อาจละเมิดศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม

รวมถึงองค์กรสื่อควรมีการจัดอบรมสัมมนา โดยหยิบยกกรณีปัญหาที่เสี่ยงต่อการเข้าข่ายความผิด เพื่อสร้างบรรทัดฐานและตอกย้ำจรรยาบรรณในวิชาชีพพร้อมกันอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการใช้ภาษาควรหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ก่อความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น เรียกผู้เสียหายว่าเหยื่อและเรียกคนร้ายว่าไอ้เหี้ย ด้วยคำว่าเหยื่อ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555 ให้ความหมายว่าอาหารที่ใช้ล่อสัตว์ จึงเป็นคำที่สร้างความรู้สึกไร้ค่า ตกเป็นรอง อ่อนแอ ไร้ทางสู้ จนมุม และต้องสยบยอม อีกทั้งยังเป็นคำเรียกที่คล้ายจะเพิ่มอำนาจการกดขี่ให้กับฝ่ายตรงข้าม ลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดความรู้สึกว่าผู้เสียหายน่าเวทนาสงสาร ในขณะที่คำว่าเหี้ย ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555 ให้ความหมายว่ามีความอยากอย่างแรงกล้า (มักใช้ในทางกามารมณ์) ถูกนำมาเรียกคนร้ายในลักษณะของผู้ล่าที่มีความเหนือกว่า มีพลังอำนาจมากกว่าผู้ถูกล่า

3. ด้านเนื้อหาควรหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาหลงรายละเอียดเหตุการณ์ทุกขั้นตอนที่เต็มไปด้วยการเร้าอารมณ์สีสัน สร้างจินตนาการ และการใช้ภาษาแบบสร้างภาพพจน์ รวมถึงรูปแบบการเขียนที่เต็มไปด้วยการใช้ภาษาหวือหวาเกินจริง หรือระบุทุกอากัปภิกิริยาที่คนร้ายกระทำต่อผู้เสียหายราวกับ Shot ภาพละครที่ผ่านการกำกับการแสดง เพราะอาจทำให้ผู้รับสารไม่อาจใช้วิจารณญาณในการพิจารณาเนื้อหาในเชิงของการรับรู้ข่าวสารได้เท่ากันหมด รวมถึงไม่นำเสนอข่าวจนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่าการก่อเหตุกระทำความผิดสามารถทำให้ผู้ร้ายหรือผู้ต้องหากลายเป็นคนดังในสังคม หรือจะต้องไม่นำเสนอเรื่องจนสามารถทำให้ผู้กระทำความผิดมีช่องทางหลบหนีคดีไปได้ในท้ายที่สุด

4. ด้านการดึงดูดความสนใจจากข่าวสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ ไม่ควรคำนึงถึงยอดขาย หรือจำนวนยอดไลค์ แต่เพียงอย่างเดียว จึงควรหลีกเลี่ยงการพาดหัวข่าวตัวโตๆ รวมถึงแสดงภาพประกอบข่าวที่โจ่งแจ้ง ไม่เหมาะสม สร้างความรู้สึกสะเทือนใจ เนื่องจากเป็นข่าวในเชิงลบ อาจตอกย้ำและสร้างความรู้สึกบาดเจ็บให้เกิดแก่ผู้เสียหาย (กรณีรอดชีวิต) และครอบครัวได้

เอกสารอ้างอิง

- เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน. 2556. “การกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2545. “ผู้หญิงไทยกับภัยอาชญากรรมทางเพศ”. **วารสารสังคมศาสตร์**, 32 (2), 136-148.
- ไทยรัฐ. (23 มิถุนายน 2560). “คำสารภาพไอ้ตีนฆ่า 11 ขวบ ช่มชืดไม่สำเร็จ!” ไทยรัฐ สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.thairath.co.th/content/98131>
- บุญชัย ศรีประทีป. 2543. “วิเคราะห์วาทศิลป์ในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญดา เรืองศักดิ์. 2554. “ข่าวอาชญากรรมกับการเล่าเรื่องผ่านหนังสือพิมพ์”. **วารสารนักบริหาร**, 31 (2), 205-211.
- รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม. 2558. **การเขียนบทภาพยนตร์บันเทิง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2545. **การสื่อข่าว : หลักการและเทคนิค**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สื่อบุขข่าวอาชญากรรม-กระบวนการยุติธรรม. (27 ตุลาคม 2559). “สถิติอาชญากรรมปี 59 รับแจ้งลดลง 4 กลุ่ม พยากรณ์ปี 60 เศรษฐกิจดิ่งลง ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฉ้อโกงพุ่ง”. มติชนออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560, จาก <http://www.matichon.co.th/news/33708>
- อริสรา โพธิ์สิทธิ์. (19 มิถุนายน 2560). “ย้อนรอย 8 หนังสือไทยที่ถูกสร้างมาจากเรื่องจริง”. ที่สุดดอทคอม สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.tsood.com/contents/167521>
- William, Rhys R., and Bywater, Ingram. 1984. **The Rhetoric and the Poetics of Aristotle**. New York: The Modern Library.
- White, T. 2002. **Broadcast News Writing, Reporting, and Producing**. 3rd ed. Boston: Focal press.

รองศาสตราจารย์เอกธิดา เสริมทอง

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต (นศ.บ) นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ และ Master of Science (M.S.) สาขา Communication / Radio and Television จาก Fort Hays State university Hays, Kansas ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม